

Pater Ivan Mandurić: "Mladi danas nemaju više kome dati svoje Srce – nemaju nikoga tko je toga vrijedan"

Naučio sam da u radu s mladima sav moraš pripadati njima – kaže pater Ike.

Foto:
CZN
P. Ivan

Mandurić, DI, rođen je 6. svibnja 1962. u Posušju. U isusovački novicijat stupio je 1999., a za svećenika je zaređen 2009. Trenutačno je zadužen za rad s mladima koji prvenstveno uključuje rad u Studentskom katoličkom centru, popularno zvanom SKAC. Zadatak je SKAC-a pružanje podrške mladima u razvijanju njihovih kvaliteta s ciljem njihova osobnog rasta i sa željom za aktivno uključivanje u društvo u skladu s kršćanskim vrednotama. Upravo povodom dana mladih u Vrhbosanskoj nadbiskupiji s p. Ivanom smo razgovarali o njegovom iskustvu u tom radu, očekivanjima mladih i njihovom shvaćanju Crkve.

Na početku, možete li nam reći Vaša iskustva u radu s mladima – što zapravo oni očekuju od Crkve?

Jako teško pitanje odmah na početku. Pitanje je na što Vi mislite kad kažete Crkva: na kler, na njen nauk, na organizaciju, ili na mistično tijelo Kristovo. No, što god mislili, mislim da mladi od Crkve, kao prvo, očekuju da je sveta! I prvo što provjeravaju, što testiraju u njoj, jest upravo ovo: je li ona autentična, ima li u njoj tragova Svetoga, je li Bog u njoj i s njom. To im je najvažnije. Drugo, očekuju od svoga vodstva; od klera, pa i od angažiranih laika, i viših poglavara osobito, da su autentični svjedoci Kristove ljubavi. U krajnjoj liniji, jedino to i jest važno. Crkva je počela s takvim svjedočanstvom, i s njim i od njega neprestance živi ili bez njega propada. Mladi to osjećaju; njih se ne da prevariti. I treće: mislim da od Crkve očekuju da je hrabra! Jer, ljubav mora biti hrabra. Mladi

ne vole kukavice: one koji se boje izazova, koji se boje rizika, koji se boje modernoga, ili bilo čega drugoga. A Crkva i mora biti hrabra – kao što su apostoli doista bili hrabri, i kao što je Krist, nošen ljubavlju, bio neizmjerljivo hrabar. Oni od Crkve ne traže prvenstveno nikakvu korist, nego potvrdu da je ona kadra povesti ih, da je vrijedna toga da ju se slijedi, i da je spremna ići do kraja radikalno i vjerno načelima koje naviješta. Ako prepoznaju da ona to hoće, zna i može – mladi su, vjerujem, danas spremniji nego ikada ići do kraja, pa i u pogibelj s njim i za nju. Upravo zato jer nitko drugi na svijetu nije kadar ponuditi takvo što. Zato, mislim, Crkva danas ima veću šansu nego ikada prije.

Da ne govorimo samo o očekivanju, što oni zapravo mogu zauzvat ponuditi Crkvi, posebno u sadašnjem vremenu?

Srce! Mladi danas nemaju više kome dati svoje Srce – nemaju nikoga tko je toga vrijedan. Zato ga daju tako u besćenje. No, to njihovo kockanje sa vlastitim srcem – samo je znak da su spremni dati ga. Nakon silnih razočaranja koja vam se dogode – vama se može činiti kako više niste spremni založiti se, dati se i žrtvovati se. No, sasvim je suprotno: tim više što su vas drugi izvarali, vi još više čeznete i žudite za time da se nađe netko pravi, tko je vrijedan vaše egzistencije, ljubavi i predanja. Pa, ako nakon svih prevara, naiđe netko tko je doista toga vrijedan, otkrit ćete kako ste još više spremni kockati se do kraja, jer nemate što izgubiti. Ako Crkva dokaže i pokaže kako je vjerna Kristu, i svugdje tamo gdje je to pokazala, mladi su još spremniji. Nikada nije bilo toliko radikalno i zrelo opredijeljenih mladih za Krista i Crkvu kao danas.

Koliko, prema Vašoj procjeni i iskustvu, mladi zapravo imaju prigodu za aktivno sudjelovanje u izgradnji župnih zajednica, pokreta unutar Crkve i slično?

Ponegdje puno, ponegdje premalo. Ali nigdje previše. Mislim da je to pitanje koje bi bilo dobro istraživati, a ne paušalno procjenjivati. Ali, možda je ovo prigoda, pa bih rekao: pitanje je možda u tome: kako svećenicima pomoći da pronađu prave modele suradnje s laicima. Koliko god se o tome puno pisalo, svejedno su često svećenici prepušteni sami sebi i vlastitoj inventivnosti. Dakle, ispravno je pitanje ovo: koliko su svećenici obučeni i istrenirani u tome kao otvoriti vrata laicima, te: koliko su sposobni laike uvesti u njihove poslove i apostolate. Mislim da često nije problem u htijenju, nego u tome što je to nešto novo u čemu još nitko nije dovoljno jasno utro put. Dakle, mislim da mladi imaju premalo prigode, ali mislim da je to za sada možda i naš maksimum. No, stvari se i tu kreću jako ubrzano, i mislim da ćemo kroz desetak godina biti svjedoci jedne sasvim, sasvim druge slike, u kojoj će se otkriti i prava uloga svećenika, kao i nova uloga laika. I tome se veselim.

Svibanj je mjesec posvećen Blaženoj Djevici Mariji, a posljednju subotu u tom mjesecu u Marijanskom svetištu Vrhbosanske nadbiskupije, Komušini – Kondžilu obilježava se Dan mladih. Koliko zapravo ta hodočašća mladih imaju smisla i „koristi“?

Zajedništvo uvijek ima smisla. A svako očitovanje toga zajedništva, još više. Svaki nastup, svaka parola, geslo, hod, korak, pjesma, zastava, grb, i bilo koji vanjski znak je strašno važan. Sve to ima psihološku važnost, ali i onu drugu nama nevidljivu, mističnu. Mi svakim svojih hodom u čast Boga blagoslivljamo tlo kojim hodimo, jedni druge i sebe same; vrijeme u kojem živimo, i sve drugo oko nas. I vraćamo se ispunjeni onime što smo u ime Božje učinili i napravili. Mišljenja sam da takvih stvari treba biti daleko više, i to na svim razinama. To su moderne procesije, znak ovoga vremena. Na taj način mladi kršćanin izlazi iz sebe; on tako svoju vjeru svjedoči na najjednostavniji, ali istovremenu dubok način. Tako mladome pomažemo da ostvari svoju temeljnu vjersku potrebu: da svoju vjeru javno posvjedoči. I on se, nakon takvoga iskustva, vraća pun samopouzdanja, s nutarnjim zadovoljstvom što je očitovao svoju pripadnost Bogu, i svoju vjernost njemu. U potpunosti podržavam, pa ako mogu, i potičem takvo nešto. Osobno sam bio na jednom hodočašću u Komušinu s mladima iz župe Grbavica u Sarajevu, i jako sam bio ispunjen tim hodočašćem, kao i mnogim drugima. Odnosno, kao vjernik laik, bio sam ispunjen svakim hodočašćem mladih na kojem sam bio, i nema ni jedno koje nas ne bi ispunjalo. Hodočašća mladih se razlikuju od drugih, drugačija su, i drugačije ih se doživljava. Mladi moraju imati sve svoje, jer jedino im na taj način pokazujemo koliko s njima ozbiljno računamo. A ako djelujemo u tom smjeru, mladi će to višestruko vratiti. Često nas iznenadi koliko su mladi spremni dati i ići do kraja, a to pokazuju često svojim velikim odzivima na sve što se za njih organizira.

Jesu li mladi u tom slučaju zapravo samo turisti ili postoji i nešto dublje?

Uvijek postoji nešto dublje. Oni su hodočasnici. To je na neki način i hodočašće mladosti – mladome životu – koji je znak da je Bog živ, a ne mrtav. Hodočasnici su čak i kada idu samo zato jer su tamo jedino mladi. Tada hodočaste toj mladosti kao jednoj perspektivi i nadi koja je uvijek vezana uz mladost. Upravo činjenica da na takva hodočašća znaju dolaziti i mladi koji baš i ne idu na misu, znak je da oni slute da u tome ima nešto drugo i drugačije od svega. Takvi, na takvim susretima, po prvi puta otkriju mladenačko lice Crkve. A nas ubija staračko lice Crkve. Dakle, na tim hodočašćima se hodočasti mladoj Crkvi – a ona uvijek i jest mlada. Zato su takvi susreti izvrsna prigoda da ispunimo svoju zadaću i navijestimo nezastarivost i vječnu mladost Crkve, koja je jača od svih vremena, i ispred svih vremena. A velika je snaga u tom navještaju.

Danas se sve češće može čuti teza koja polako postaje neka vrsta „pravila“ – kako je primanje sakramenta sv. potvrde zapravo opraštanje mladih od Crkve. Koliko je ta teza utemeljena i koja su Vaša iskustva?

Nemam puno iskustava s tim, osim što mi je ta teza, kao i svima, poznata, i vidim da uistinu tako jest. No, ne vjerujem da Krist nije kadar oduševiti mlade doga uzrasta. Ali, pitam se: tko je za takvo nešto odgovoran? I koga mi krizmavamo – u čijoj vjeri krizmavamo djecu te dobi? Bojim se da to činimo u vjeri roditelja; odnosno, bolje rečenu: u njihovoj nevjeri. Zato, ako se ne bavimo pravim subjektom pripreme za krizmu, naravno da ne možemo postići rezultate. Te mlade se itekako može oduševiti za Krista. Ali, to mora učiniti oduševljeni roditelj. A teško to može učiniti svećenik čiji autoritet podriva djetetov otac ili majka svojom ignorancijom, ako ne i izričitim osporavanjem svećenikovih riječi i djela. Da, s tom djecom se može učiniti jako puno. Ali, za djecu te dobi, to još uvijek moraju činiti njihovi roditelji. Oni trebaju biti njihove katehete, svjedoci vjere, njihovi svećenici i molitelji. Inače, ako te spremnosti kod roditelja nema, doista je pitanje treba li to činiti u toj dobi, ili čekati kad će oni biti samostalniji, i biti kadri zauzimati vlastita mišljenja roditeljevim stavovima unatoč.

Čini se kako mladi sve više bježe od „institucionaliziranog“ Boga i traže „osobnog“ Boga, osobno iskustvo Boga. Koje su pozitivne i negativne strane toga?

Samo osobni Bog može biti Bog. Jer, samo se „osobnoga Boga“ može doživjeti kao onoga koji je ljubav. A to je temeljna definicija Boga: Bog je ljubav. Samo takav Bog nam postaje svet. Ali, Bog nije samo učitelj, guru, niti samo čudotvorac, niti samo mudrac, niti samo sila i moć, pa niti sve to skupa nije Bog, ako on nije i ljubav. A kao ljubav se očituje samo na osoban način. Zato su mladi u pravu kada traže takvoga Boga, jer tako traže pravoga Boga. No, tu se može dogoditi jedna mala zamka: on nije samo „frend“, prijatelj. On ipak nije na istoj razini s nama. On je ipak drugačiji. A to da je drugačiji, izražava se i doživljava kao svetost: Bog nam mora biti svet. On je punina svetosti. Zato pred njim moramo i kleknuti, zato hostiji i svetohraništu ne možemo pristupiti bilo kako; zato se ne možemo odijevati i ponašati bilo kako za vrijeme obreda, pa niti za vrijeme privatne molitve. Jer, svojim stavom i gestom moramo upravo i sebi poručiti tko je on za nas, i njemu iskazati ono što osjećamo. Eto, tu se znade zalutati, i doći na pomisao kako nam „institucionalnost“ oduzima Boga. No, upravo je suprotno: institucionalnost produbljuje pojam svetoga, jer pretpostavlja svećeništvo, obred, sakrament, i sve drugo što Crkva u svome bogatstvu jest. Bez nje kao takve, i naš odnos prema Bogu bio bi jako siromašan, pa i Boga nedostojan. To treba tako prepoznati i tumačiti, i onda sve dolazi na svoje mjesto.

Pokojnog papu Ivana Pavla II., sada blaženika, mladi su voljeli i on je volio njih. Što zapravo oni koji su zaduženi za pastoral mladih mogu i trebaju naučiti iz tog odnosa?

To je bio silno hrabar čovjek. Bio je pun ljubavi, pa onda i hrabar, jer ljubav je hrabra. On je Mojsije moga vremena. Preveo nas je preko Crvenog mora XX stoljeća, izveo iz svakog opakog crvenila koje je gromko naviještalo ateizam i sumrak Crkve, i doveo nas u slobodu da iz nje ponovno izaberemo Boga i Crkvu. Sjećam se kada je postao papa, kako su ga mladi vrlo brzo i lako prepoznali kao svoj uzor. Odmah se znalo sve o njemu – njegova povijest, njegove navike i afiniteti, prepričavalo se i pratilo sve što je činio i govorio. Vidjelo se po njegovom osmjehu i svakoj riječi da

misli ozbiljno, i da silno odlučno želi doći do svakoga čovjeka, da je na strani svakog tko Boga ili smisao traži. Osjeti se to. Njegovo pouzdanje u Boga bilo je znak da je barem na jednom mjestu na ovoj zemlji Bog prisutan: u Ivanu Pavlu II, koji je tako odlučno na njegovoj strani. Promatrajući ga, znali ste da ga Bog nikako ne može, ne smije, i neće napustiti. A to vam onda ulijeva vjeru. Eto, sve to što sam rekao o njemu, možete shvatiti kao odgovor na pitanje što oni koji su zaduženi za pastoral mladih od njega trebaju naučiti. I uvjeren sam da su mnogi mladi svećenici upravo to i učinili: voljeti mlade, i biti na njihovoj strani. Ne kažem: na strani onoga što oni čine, nego: na strani njegove egzistencije, uvijek biti za njega tu. I kada ste na njihovoj strani, voleći ih, onda im smijete i možete reći i ono s čim se ne slažete. I čut će vas. To je Ivanu Pavlu II čudesno polazilo za rukom. Ali, to i nije čudno: u našim prepirkama često nije sporno to što se naše teze ne slažu. Nego ono što se iza toga krije: stojiš li ti uza me ako se i varam, ako i radim krivo? Ako da, onda sam spreman čuti te, pa i napustiti svoje stajalište. Papa je krajnje iskreno bio na strani mladih: oni nisu bili njegov posao, nego njegova ljubav do groba, u doslovnom smislu te riječi. Eto, to je poruka i meni i svima nama. Jer, mladi su to tako radikalno cijenili i znali vratiti, moleći i pjevajući pod njegovim prozorom dok je umirao. To je jedna od najljepših ljubavnih priča kojoj smo i sami mogli biti svjedoci.

Često za vrijeme misnog slavlja u župama i crkvama mladi Isusovu Radosnu vijest shvaćaju kao nešto dosadno, zastarjelo itd... Gdje je prema Vašem mišljenju problem?

Najprije se treba postaviti pitanje: je li Isusova Radosna vijest u tim župama naviještena radosno, ili nekako drugačije? Mislim da se radosna vijest ne može naviještati nikako drugačije nego radošću. Pa, ako te radosti u naviještanju iste – nema; onda ona, Radosna vijest, nije ni naviještena. Dakle, kratko i jasno: pitam se je li radosna vijest onda uopće i naviještena? Dobro je da mladi odbacuju „žalosnu“ radosnu vijest. Jer to znači da još uvijek čekaju pravu, Radosnu vijest. To znači da smo podcijenili njihove ambicije – da su one puno veće. To nas treba veseliti, i samo treba krenuti odlučno, najprije u traženju vlastite radosti zbog Radosne vijesti, te potom i u naviještanje „radosne“ Radosne vijesti. Onda ćete vidjeti što mladi misle – i kako tu radost znaju prepoznati, pa i vjerovati joj. Zapravo, mislim da se, ako ikome, onda baš mladima vrlo lako i uspješno može navijestiti Radosna vijest, jer su još uvijek otvoreni za život, i svim bićem upravo radost traže, i još uvijek vjeruju u nju. Upravo to traženje radosti jest kriterij prepoznavanja je li netko još uvijek mlad, ili je već ostario.

Ponekad se, upravo među mladima može čuti uzrečica: „Krist DA, Crkva NE!“ Gdje je problem i kako ga nadići?

To je zato jer je slika Krista puno jasnija, jer nije zasjenjena ničijim drugim likom, niti ljudi bilo kojeg vjernika, svećenika ili laika, poistovjećuju s Kristom. Ali, kada je Crkva u pitanju, onda je to čest slučaj. No, i tu je slično kao u prethodnom pitanju: ono što oni ne vole u Crkvi, obično i nije Crkva. Prema tome, ostaje nam objasniti što onda ona jest. A ono što ona jest, oduševljavajuće je i također kadro uzradovati srce onih koji radost traže. Kao što sam rekao na početku: ako im navijestimo takvu Crkvu, mladi su spremni ići i u pogibelj za nju i iz ljubavi prema njoj, jer će onda vidjeti mistično tijelo Kristovo koje se za njih iz ljubavi daje.

Za kraj, Vaše poslanje nužno uključuje kontinuirani i skoro svakodnevni rad s mladima. Kako to izgleda i što ste i sami naučili iz tog iskustva?

Pa, da se malo našalim: naučio sam ovo što sam gore rekao, ili sam se barem još više uvjerio u to. Naučio sam da im sav moraš pripadati. Ali, i da je to lijepo. I naučio sam da je Krist u radu s njima jako zahtijevan. I to da s njima ima vrlo ozbiljne planove i velike ambicije. I to da kroz njih puno govori, da je među njima jako prisutan, i da su mu jako slični. Zadivljuje me to kad prepoznam Kristove osobine u skupini mladih s kojom radom. Naučio sam ti da ih jako zanima duhovnost. Da su radikalni, i spremni na velike izazove. Da im Evanđelje – kada ga otkriju – jako odgovara. Zadivljujuće je gledati kako su se kroz malo vremena ja vrlo jednostavan način kadri suobličiti zakonu Božjem, i u njemu pronaći radost. Naučio sam da su nesebični i altruisti. Da su u moralnom smislu kadri nadići stajališta svojih roditelja, i izabrati Kristova, pa makar to roditelje ne znam kako žalostilo. Puno sam naučio iz ovoga iskustva. No, ne znam bih li to mogao da i sam nisam žedan Boga, i da nisam još onda shvatio koliko me samo Bog može ispuniti. Ponekad mladi to ne znaju, i

treba ih poučiti kako, u svemu što traže, to oni zapravo Boga traže. Čak mi se čini da to danas ide lakše, ma što drugi govorili o tome. Definitivno mislim da je ovo vrijeme, vrijeme crkve mladih. I sretan sam što to mogu promatrati izbliza. Baš danas sam u jednoj propovijedi mladim pokušavao dočarati koliko je svaki od nas Bogu važan, kao i to koliko je zapravo njemu Bog važan. I kako je jedino način da se sreća dogodi, u tome da se te dvije važnosti susretnu i međusobno izaberu. I zadržavajuće je bilo gledati kako oduševljeno rado čuju takve riječi. A to je lijepo činiti, zapravo, naviještati im najradosniju vijest, biti nosilac najradosnije vijesti. Eto, to je moj posao. Jer, tko ne bi htio donositi radosnu vijest? Kada sam shvatio radost radosne vijesti, silno sam želio donositi je. A ja je naviještam onima koji se znaju najviše radovati: mladima! Bogu dragome hvala na tome!

Ovome razgovoru koji s dopuštenjem prenosimo s portala www.katolicki-tjednik.com, dodajemo i kratak tekst pater Ike Mandurića upravo danas objavljen na Facebook profilu Isus, a koji vrlo lijepo govori o njemu i središnjem izvorištu njegove energije u radu s mladima:

“Stalno Mu govorim: “Nisam ja za to, Gospodine, neprikladan sam ja za svećeništvo!” A On uporno svoje. Naravno, tko će njemu što dokazati, to znam. Ali, kad ne razumijem. Evo: čim ja upravo uvidim kako sam neprikladan i slab, dogodi se čudo, kao sinoć: prije Mise Mladih, osjećam se tako nemoćno i prazno ... A ono na Misu Mladih stiže 300 njih. I puno novih lica. I nakon skoro dva sata molitve i klanjanja, svi svježi i sretni. I sve nas Bog dotače.

Dva sata molitve za čistoću. Danas! danas, kad se nudi sve i svašta, i kad ih se sve više „ohrabruje“ kako je sve dopušteno i kako se sve smije – oni dolaze moliti za čistoću, i klanjati se Bogu da ih u tome osnaži, dok bi „trebalo“ da se barem petkom napokon „opuste“. Sve nepredvidivo, sve suprotno od očekivanog. Niti sam ja za ovo, niti je ovo za mlade – rekao bi čovjek.

Ali, Bog ovako htjede,
i moje je da zanijemim...”

pater Ike

Bitno.net